

פרשת האזינו – שובה

כשפרשת האזינו חלה ב'עשרת ימי תשובה', בשבת שבין ראש השנה לבין יום הכיפורים, נקראת ההפטרה המיוחדת ל'שבת שובה'.

שבת זו נקראת 'שבת שובה' על שם המילים הפותחות את ההפטרה: "שובה ישראל..".

הפטרת "שובה" היא חיבור של שני קטעים, מספר הושע (י"ד, ב"י): "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֶ-לֶהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעוֹנֶךָ..", ומספר יואל (ב', ט"ו-כ"ז): "תִּקְעוּ שׁוֹפָר בְּצִיּוֹן קִדְשׁוֹ צוּם קָרָאוּ עֲצָרָה..".

עניינה המרכזי של ההפטרה הוא הדרישה לתשובה, עצרת ותפילה.

בסיומה של ההפטרה מופיע מענה ה' כתגובה לתשובה: "וְאֶכְלְתֶם אֶכּוֹל וְשָׂבַעְתֶּם וְהִלַּלְתֶּם אֶת שֵׁם ה'.. וַיִּדְעֶתֶם כִּי בְקִרְבֵי יִשְׂרָאֵל אָנִי.. וְלֹא יִבְטְשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם" (יואל כ"ו-כ"ז).

(יורם קימלמן)

שבת
שלום

י מ י ה ח ו ל		שבת פרשת האזינו	
05:45←05:41	זמן תפילין / טלית	18:15	הדלקת נרות
		18:25	14.00 מנחה
6:00	שחרית א'	6:45	שחרית א'
6:45	שחרית ב'	8:30	שחרית ב'
09:32	סוף זמן ק"ש		
13:15	מנחה גדולה בחדר אוכל	18:00	דרשת שבת שובה (כחצי שעה) על הדשא ליד הפינג-פונג
18:15	מנחה וערבית		
18:25←18:33	שקיעה	17:40	13:30 מנחה
20:10	ערבית	19:08	צאת השבת

על "האזינו" ו"כף נדרו"

את "שירת האזינו" הקריא משה לפני בני ישראל לפני מותו. בני ישראל נצטוו לכתוב אותה, ללמוד אותה ולהפנימה היטב, וכך עשה משה – כתב, לימד וידיבר באזניהם'.

ישנן השערות של כמה מחוקרי המקרא שהיא נכתבה בתקופת השופטים (המאה ה-13 עד המאה ה-10 לפנה"ס) או לאחר חורבן בית ראשון (המאה ה-5 לפנה"ס).

השירה היא 'על זמנית', כתובה בשפה פיוטית גבוהה וקשה להבנה. הפסוקים מציינים למעשה את מעגל החיים התמידי של עם ישראל: חטא, עונש וחוזר חלילה. ניתן לתמצת את הרעיון הכללי בפרשה כהסכם המחייב שני צדדים, ובתנאי שהוא מכובד ואינו מופר על ידי אחד מהצדדים.

הרב שלמה בן אליהו (רב המועצה האזורית "מטה אשר") בספרו: "הפרשה מדברת אליי" מחזק את דברי הראשון לציון הרב מרדכי אליהו זצ"ל ברעיון המתייחס למילים בפסוקים: "זָכַר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שָׁנוֹת דָּר וָדָר" (לב-ז) ו: "יַצַּב גְּבֻלֹת עַמִּים" (ח). התבוננו ב'שנות דור ודור' ולימדו את ה**היסטוריה** של העולם! שננו את 'גבולות העמים' ולימדו את ה**גאוגרפיה** של העולם! – אל תהיו בורים, הרי אתם תלויים בעמים הסובבים אתכם ובמאורעות העולמיים שקדמו לכם.

תפילת "כל נדרי" הנאמרת בערב יום הכיפורים היוותה עילה לאנטישמים במהלך הדורות להאשים את היהודים כי הם מתכוונים לבטל את התחייבותם המשפטית אליהם. לפיכך, הקפידו גדולי הדורות להדגיש ולהסביר כי מדובר בנדריים שבין האדם לבוראו ולא בין אדם לחברו.

בברכת שנה טובה וגמר חתימה טובה!

מנחם קימלמן - קיבוץ ראש הנקרה

לצילה ובלה, תנחומים על פטירתו של

עזרא בריאלנצ'וק ז"ל

(אחיה של צילה ובעלה של בלה)

קיבוץ סעד

תפילת נשים על הדשא

לכל ציבור נשות סעד, השבת, פר' "האזינו", תתקיים קריאה בתורה ותפילת מוסף

על הדשא שמאחורי הבית של בוקי.

תחילת התפילה 8.30 בדיוק. במקום: צילה, מים קרים ומאווררים.

נשמור על ככלי המסכות והריחוק הנדרש ונקצר את התפילה.

נשמח לראותכן! גמר חתימה טובה!

הלוות הארכאן

קובץ הלכות ליום הכיפורים, י" בתשרי, יום שני:

ערב יום הכיפורים, ט' בתשרי, יום ראשון:

- א. ערב יום הכיפורים (יום ראשון) נוהגים בו כמו ביום טוב. מצוה להרבות באכילה ושתייה ואין להתענות בו. אין אומרים תחנון בתפילה וכן אין אומרים 'מזמור לתודה' ומזמור 'למנצח', גם תפילת 'אבינו מלכנו' אין לומר (סי' תרד, א-ב).
- ב. נחלקו גדולי ישראל ביחס למנהג הכפרות. אלו הנוהגים לערוך כפרות, טוב שיעשו זאת עם כסף ולא עם בעל חיים, ואחר כך יחלקו הכסף לעניים ולנוקקים, וזכות הצדקה תעמוד להם ביום הדין (סי' תרה, א).
- ג. עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכיפורים מכפר עד שיירצנו (סי' תרו, א). לכן צריך כל אחד לפייס את הזקוק לפיוס, וכל הזריז הרי זה משובח. ומי שמבקשים ממנו סליחה ומחילה ימחול במהרה (שם).
- ד. נהגו לטבול במקוה בערב יום הכיפורים לטהרה ותשובה. יש שנהגו לטבול טבילה אחת ויש שנהגו שלוש טבילות (סי' תרו, ד ובמ"ב ס"ק כא). השנה, בגלל הוראות הסגר לא יפתח המקווה לטבילת גברים בערב יום הכיפורים. ניתן להסתפק בשפיכת תשעה קבין של מים שאובים (מקלחת שאורכה כ 5 דקות. שם, ד). שפיכת מים כזו אינה מועילה כלל לטהרת אישה.
- ה. חובה להתוודות בתפילת מנחה של ערב יום הכיפורים לפני סעודה מפסקת. עיקרו של וידוי במילים 'אבל אנחנו ואבותינו חטאנו' (סי' תרו, א-ג).
- ו. בוידוי של תפילת הלחש, כשעומדים בתפילה מול הקב"ה, ראוי שכל אחד יפרט את חטאיו האישיים. סדר הוידוי המופיע במחזורים בסדר א'-ב' אינו נחשב כפירוט החטא, שהרי כולם אומרים אותו בנוסח קבוע (סי' תרו, ב).
- ז. לפני כניסת יום הכיפורים מדליקות הנשים נרות ומברכות "להדליק נר של יום הכיפורים" (סי' תרי, א). נשים שמברכות 'שהחיינו' בזמן הדלקת הנרות לא תברכנה בבית הכנסת 'שהחיינו' לאחר 'כל נדרי'.
- ח. נהגו להדליק נר נשמה עבור אביו ואמו שנפטרו. נר אחד עולה לאביו ולאמו ואין צורך בשני נרות (סי' תרי, ד ובמ"ב ס"ק יב) ויש שנהגו להדליק נר לכל אחד מהוריו (אליה רבה ס"ק ד).
- ט. נהגו ללבוש בגדים לבנים ביום הכיפורים, להידמות למלאכי השרת (סי' תרי, ד).

איסור מלאכה וחמישה עינויים:

- א. ביום הכיפורים נצטוונו בחמישה עינויים: אכילה ושתייה, רחיצה, סיכה, נעילת הסנדל ותשמיש המיטה. כמובן שיום הכיפורים אסור בעשיית מלאכה. העינויים והאיסורים מתחילים לפני שקיעת החמה של יום ראשון, עד צאת הכוכבים של יום שני (סי' תריא, א).

החייבים לאכול או לשתות ביום הכיפורים:

- א. ביוה"כ יש חיוב מן התורה להתענות כפי שמופיע בפרשת אמור (ויקרא פרק כג): (כז) אַךְ בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם וְהִקַּרְבְּתֶם אֶשָׁה לְה': (כט) כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תִעָנֶה בַּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיהָ:
- ב. אין 'היתרי' לאכול ביו"כ. האוכל ביו"כ יכול להיות או עבריון או מקיים מצוה. כאשר יש ספק לחייו של אדם יש התנגשות בין ערך הצום לערך חיי האדם והתורה קובעת שעליו לאכול (ויקרא יח, ה): 'וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חַקְתִּי וְאֶת מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאֱדָם וְחֵי בָהֶם אֲנִי ה'". דרשו חז"ל 'וחי בהם' - ולא שימות בהם. לכן מי שאיננו אוכל ביוה"כ למרות שהוא חייב בכך עובר על איסור.

כתבו הפוסקים אם החולה רוצה להחמיר אחר (=למרות) שצריך לכך עליו נאמר "אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש" (משנה ברורה סימן תריח ס"ק ה) הרב יצחק זילברשטיין בספרו 'תורת היולדת' (פרק נ"ב סעיף י) מצטט תפילה שמצא במחזור עתיק למי שזקוק לאכול בצום:

הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות אכילה ושתיה ביוה"כ, כמו שכתבת בתורתך: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת חֻקְי וְאֶת מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֲתֶם הָאֲדָם וְחֵי בָהֶם אֲנִי ה'. ובזכות קיום מצוה זו, תחתום אותי ואת כל חולי עמך ישראל לרפואה שלמה ואזכה ביום הכיפורים הבא לקיים שוב 'ועניתם את נפשותיכם', כן יהי רצון, אמן.

אין חובה לומר אותה (אפשר לומר אותה). תפילה זו מחדדת את התחושה שצריך להרגיש מי שחייב לאכול. זוהי מצוה ולא היתר.

ג. התורה איננה כותבת שיש איסור אכילה ושתיה אלא **חיוב עינוי**. מכאן למדו חז"ל שבניגוד לכל דיני האכילה והשתיה בתורה ששיעורם בכזית או ברביעית (רביעית הלוג), ביום הכיפורים יש שיעור אחר שתלוי בהגדרת העינוי: אכילה – ככותבת הגסה (פרי תמר גדול) שזהו שיעור קבוע לכל אדם. שתיה – מלוא לוגמיו, שיעור משתנה מאדם לאדם. עצה טובה - מי שחושש שיצטרך לשתות ביו"כ ישתה יותר מהרגלו ביום שלפני הצום. כך תנהגנה גם מעוברות ומיניקות.

ד. נחלקו ר' יוחנן וריש לקיש אם אכילת חצי שיעור אסורה מן התורה או מדרבנן בלבד. נפסקה הלכה כר' יוחנן שחצי שיעור אסור מן התורה (סי' תריב, ה). משמעות השיעור הוא לעונש בלבד. לכן, בכל פעם שיש לאדם חיוב לאכול ביום הכיפורים כדאי שיעשה זאת בכמויות קטנות על מנת שלא יעבור על האיסור החמור יותר, ובתנאי שאכילה בצורה כזו עונה על הצורך הרפואי.

ה. כיצד מודדים שיעור שתיה? ימלא כל פיו מים וימדוד בכוס חד פעמית. **חצי מהכמות** זה 'מלוא לוגמיו' ומעט מכך הוא 'פחות מכשיעור'. כך אפשר לסמן בכוס מערב יו"כ את גובה המים שאפשר לשתות.

ו. מי שצריך לשתות יכול לשתות כל משקה ולא רק מים. לכן כדאי להצטייד במשקים מזינים כמו מיצים טבעיים, מיץ ענבים או מרק.

ז. כיצד תוגדרנה שתי שתיות כשתיות נפרדות שאינן מצטרפות זו עם זו? אם יש ביניהם שיעור זמן של 'כדי אכילת פרס' (9 דקות לדעת החת"ס) הן נחשבות לשתי שתיות נפרדות. אם יש צורך לשתות בתכיפות גדולה יותר אפשר לשתות במרווחים של 7 דקות ואפילו של 2 דקות. במקרה הצורך ניתן להקל אפילו במרווחים של 7 שניות (כדי שתיית רביעית) (סי' תריח, ח).

ח. אכילה פחות משיעור ככותבת הגסה היא במשקל 30 גרם לערך. מי שלא מדד יאכל כגודל קופסת גפרורים שהיא פחות מכשיעור. גם כאן יש להמתין בין אכילה לאכילה כזמנים לעיל אבל לא פחות משתי דקות.

ט. חישוב הזמן של האכילה והשתייה אינו תלוי זה בזה, אלא אכילה לחוד ושתיה לחוד (סי' תריב, ב).

י. חשוב להדגיש כי מי שהורו לו לשתות, עדיין אסור באכילה. וכן מי שהורו לו לאכול, עדיין אסור בשתייה.

יא. אם מסיבות רפואיות אינו יכול לאכול פחות מכשיעור, יאכל כפי צרכו.

יב. מי שהורו לו הרופאים לבלוע כדורים גם ביום הכיפורים, יבלע אותם ללא מים. אם הוא לא מסוגל לבלוע כדורים ללא מים, ישרה מערב יוה"כ חליטת קמומיל במים בצורה מרוכזת (ללא סוכר). את הכדורים יבלע בעזרת מים אלו.

יג. מעוברות בהריון תקין ומיניקות שאין חשש ברור להפסקת החלב בעקבות הצום – חייבות להתענות ביום כיפור (סי' תריז, א). אם ההגעה לתפילות עלולה לגרום לקשיים בצום עדיף להישאר ולהתפלל בבית

מכיוון שחיוב הצום הוא מדאורייתא ואילו התפילה היא מדרבנן בלבד. זאת ועוד, שאפשר להתפלל בבית. גם האיש צריך להישאר בבית ולסייע לאשתו (כגון בשמירה על ילדיהם) אם בכך תוכל להשלים את הצום. יד. יולדת בתוך שלושה ימים ללידה פטורה מהצום ועליה לאכול כרגיל (סי' תריז, ד). משלושה ועד שבעה ימים לאחר הלידה תחליט בעצמה על פי הרגשתה. אם איננה יודעת – תאכל לשיעורים. כל זאת כאשר אין הוראה ברורה אחרת מרופא.

טו. במקרה של הריון בסיכון מסיבות שונות יש להתייעץ עם רופא ולפעול על פי ההוראות לעיל.

טז. מינקת שיודעת מניסיון העבר שיפסק חלבה – תשתה לשיעורים.

יז. מינקת שצממה ומרגישה בעקבות ההנקה שהיא מוכרחה לאכול או לשתות – תאכל ותשתה לשיעורים.

יח. בכל מקרה יש להתייעץ עם רופא לפני הצום ולקבל הוראות אישיות. רופא מהימן הוא רופא שלא מחלק 'היתרים' באופן גורף, אלא רופא שמבין את חשיבות הצום ואת קדושת היום.

יט. מי שחייב לאכול או לשתות ביום כיפור לא יקדש לפני אכילתו, אבל חייב לברך המזון ולהזכיר את יום הכיפורים בייעלה ויבוא'. אם שכח להזכיר – אינו חוזר לברך (סי' תריח, י ובמ"ב ס"ק כט).

צום יום הכיפורים למבודדים ולחולי קורונה (הוראות הרב הראשי דוד לאו):

א. מי שנמצא בבידוד ואין לו תסמינים – יצום כרגיל.

ב. מי שנמצא חיובי לקורונה שאין ולא היו לו תסמינים – יצום כרגיל.

ג. מי שנמצא חיובי לקורונה (חולה קל) ויש לו תסמינים – לא יצום.

ד. מי שנמצא חיובי לקורונה (חולה קל) והיו לו תסמינים (כעת אין) – בחמישה ימים מהאימות – לא יצום. מחמישה ימים ועד עשרה ימים – ישתה ויאכל לשיעורים (כמפורט לעיל).

ה. חולה קורונה בינוני או קשה – לא יצום.

תפילות יום הכיפורים:

א. נהגו להזכיר נשמות הנפטרים בין תפילת שחרית למוסף ביום הכיפורים ולהתנדב צדקה לעילוי נשמתם, ויש בכך משום כפרה גם עבור הקרובים שנפטרו (סי' תרכא, ו). השנה נערוך יזכור כללי לחברי הקבוצה ללא הזכרת השמות.

ב. בתפילת מנחה הכהנים אינם עולים לדוכן לנשיאת כפיים (סי' תרכב, ד).

מוצאי יום הכיפורים:

א. אין לאכול ולשתות עד לאחר ההבדלה (סי' תרכד במ"ב ס"ק ג).

ב. במוצאי יום הכיפורים מבדילים על כוס יין עם נר (סי' תרכד, ג-ד).

ג. אין לברך ברכת 'בורא מאורי האש' על אש שהודלקה במוצאי יו"כ, אלא יש לברך על נר שהיה דלוק כבר מערב החג (שם).

ד. נהגו להתחיל את בניית הסוכה בצאת יום הכיפורים כדי לצאת ממצוה למצוה (סי' תרכד, ה).

"לֶךְ אֲכַל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֵךְ וּשְׂתֵה בְּלֵב טוֹב יַיִנְךָ
כִּי כָּבֵד רִצָּה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיךָ"
(קהלת ט, ז)

פתח לנו שער בעת נציילת שער / ילי זיוון

שנה רבת תהפוכות והאתגרים עומדת להסתיים. תחושת של סוף שנה והתחלה חדשה כבר מרחפת באוויר וזה מזכיר לי שאוטוטו ננעל השער. בעודי כותבת את הדברים אני שומעת את הביצוע הנפלא של חנן יובל, השופרות מריעים ברקע, פועים ומייללים, קורעים את השמים ופורצים אל עבר "שומע תפילה"...

יום הכיפורים, שעות אחר הצהריים, בית כנסת צפוף ממתפללים, חלקם בני בית בו וחלקם באו במיוחד לתפילת נעילה. עוד מעט ייאסף היום אל צלליו של הערב, יישמע קול השופר של סוף הצום ונחשולי מתפללים יצאו לשבור צומם.. אך עתה אנחנו ב"רגע אחרון" רגע לפני "החתימה". אוירת סוף המרוץ שורה על הכול וכולם מכוונים עצמם למאמץ אחרון בתהליך הארוך שהחל אי שם בראשיתו של אלול בתקיעת שופר של שחרית.

שליח הציבור כבר החל לחזור בקול רם על תפילת נעילה, הוא מסיים לחזור על תפילת "יעלה ויבא" במילים: "חוס וחננו, ורחם עלינו והושיענו, כי אליך עיננו, כי אל מלך חנון ורחום אתה" ואז הוא פוצח יחד עם כל הקהל בפיוט "פתח לנו שער, בעת נעילת שער, כי פנה יום".

פיוט זה אהוב עלי במיוחד, כי הוא מצליח לאחוז בין מילותיו את הפרדוקס של פתיחת שער בעת נעילתו. איך אפשר לפתוח אם כבר מסתובב לו המפתח בחור המנעול ונועל את השער? זהו בדיוק אותו רגע חמקמק שבו בשבריר של שנייה ניתן עדיין לפתוח גם את השער שננעל זה עתה.

מה מיוחד ברגע הזה המאפשר את הפתיחה? דומה כי דווקא ברגע זה בו כלו כל הקיצין נופל האסימון. זה הרגע בו האדם מבין כי "אם לא עכשיו אימתי?" זהו הרגע שבו בסרטי האהבה הגיבור מבין לפתע, רק עכשיו כשהרכבת כבר יצאה לדרכה, שאהבת חייו נמצאת על הרכבת. הוא רץ ריצה מטורפת מצליח להיתלות על דלת הרכבת המתחילה לנוע.. והסוף טוב כידוע לכל. לפעמים צריך להגיע אל הקצה. רק שם בקצה קצהו של הצוק מגלה האדם כי למרגלותיו נפער התהום ואז הוא נעצר וסובב על עקביו..

דווקא ברגע זה בו "השמש יבוא ויפנה, נבואה שעריד". מסתבר שיש איכות מיוחדת לרגע נעילת השער, רגע המעבר ממצב אנושי אחד למשנהו. רגע המעבר מן היום אל הלילה. ברגע קסום, נורא הוד ושברירי זה, ברגע שלפני סיומם של הימים הנוראים, יש לשים לב שמא נחמיץ את בין השמשות והיום יפנה והשמש תשקע ואנחנו נתייצב נוכח השער הנעול. שער ליבנו, שער הווייתנו, שהוא גם שער השמים.

ככל שאני מתבגרת מקבל הפיוט הנפלא הזה משמעות קיומית יותר עבורי. אם בנערותי היה זה שער השמים העומד להיסגר, הרי שככל שחולפות להן השנים אני מבינה כי השער שינעל עוד רגע על מנעול ובריה הוא השער ל"אני", השער אל עצמי.

כל רגעי חודש אלול ועשרת ימי תשובה מכוונים לתהליך הפסיכולוגי הקשה כל כך של שינוי עצמי. ותהליך זה כמו מגיע למיצויו ברגע נעילת השער. ברגע בו מחשיך היום ופונה מאיתנו.. יחד עם ימי הסליחות והתשובה שפותחים לנו את אופציית השינוי העצמי.. עד לשנה הבאה.

האם נחמיץ את הרגע כמו הרעיה הענוגה בשיר השירים (פרק ה, פס' ב-ז)? הרעיה המתמהמהת אשר עד שקמה מעל מיטתה דודה חמק ועבר. "פתחי לי אחתי רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא טל קנצותי רסיסי לילה" זועק ומתחנן הדוד אך היא מתמהמהת, מאריכה את הרגע: "פשטתי את כתנתי, איככה אלבשנה; רחצתי את רגלי איככה אטנפם" ואכן בסופו של דבר היא תתנער ותפתח לו: "פתחתי אני לדודי" אך זה יהיה מאוחר מידי - "ודודי חמק עבר... בקשתיהו ולא מצאתיהו, קראתיו ולא ענני".

פסוקי ההחמצה בשיר השירים מובילים אותי לשירה של לאה גולדברג "שלושה ימים":

שלושה ימים / לאה גולדברג

<p>א</p> <p>לחשתי: "ענני!" לא ענני. ביקשתי: "פתח לי" לא פתח. בבוקר אין טל, עלתה החמה וכך מצאוני שומרי החומה.</p>	<p>א</p> <p>אני עומדת בלב המדבר אין לי אפילו כוכב אחד והרוח אינו מדבר אלי והחול לא ישמור את עקבות צעדי.</p>
<p>ב</p> <p>שלושה ימים לא מש זכרו ממני וברביעי פרסתי את הלחם וברביעי פתחתי את הצוהר וברביעי ראיתי את הים.</p>	<p>ב</p> <p>קראתי: "ענני!" לא ענני. דפקתי: "פתח לי!" לא פתח. בחוף היה ערב לוהט וחיוור. הלכתי לדפוק על שער אחר.</p>
<p>ג</p> <p>וברביעי ידעתי שהים יפה מאוד ומרחבו כחול ובמשב-הרוח המלוח ריח הים, לא טעם דמעותי.</p>	<p>ג</p> <p>קראתי: "ענני!" לא ענני. דפקתי: "פתח לי!" לא פתח. בחוף היה ערב חונק ועיוור. הלכתי לדפוק על שער אחר.</p>

הדוברת בשיר עומדת בלב המדבר מול שער עליו היא דופקת וקוראת "ענני!" אך אין מענה. היא נותרת לבדה במדבר כשבחוץ "ערב לוהט וחיוור" ופונה לדפוק על "שער אחר", אך גם שם איש לא פותח לה. החוויה הקשה הזו של מחנק ועיוורון כי איש אינו רואה אותה ("בחוף היה ערב מחניק ועיוור") חוזרת על עצמה שלוש פעמים. בבקר מצאה השומרים מוטלת נוכח השער הדומם. (ושוב מצלצלות באזני מילותיה של הרעיה בשיר השירים: "מִצְאֵי הַשְּׁמֵרִים הַסִּבְּבִים בְּעִיר הַכּוֹנֵי פְּצֵעֵינִי; נִשְׂאוּ אֶת רִדְדֵי מַעְלֵי שְׁמֵרֵי הַחֲמוֹת"). רק ביום הרביעי, אט, אט, משתחררת הדוברת בשיר ממחנק השער הנעול, פורסת לה פרוסת לחם, אוספת דמעותיה ופותחת בעצמה את הצוהר..

מה קרה ביום הרביעי? איך לפתע היא רואה את הים? את הכחול, הכחול הזה המוציא אותה מחומו של המדבר ומחנק השרב? האם ביום הרביעי נענתה הדוברת בשיר של לאה גולדברג על ידי אותו "הוא" מסתורי ש"לא מש זכרו" ממנה? נדמה לי שלא.

ביום הרביעי הבינה הגיבורה שלנו שלא די בקריאת "פתח לי!" לא בדפיקה על השער מצויה התשובה למצוקתה, אלא בכוחה שלה. היא גילתה שמי שצריך לפתוח את השער זו לא אחרת מאשר היא בעצמה. "וברביעי פרסתי את הלחם / וברביעי פתחתי את הצוהר / וברביעי ראיתי את הים / וברביעי ידעתי...".

היום הרביעי של לאה גולדברג זהה לרגע השברירי של "עת נעילת שער" - דווקא אז, כשדומה כי אפסה כל תקווה – מגלה גיבורת השיר כי היא יכול למצוא את המפתח בכוחות עצמה. נדמה לי כי לפעמים יש לעבור תהליך ארוך ומייגע של נקישה על שערים נעולים ועמידה בדד במדבר "הלוהט" כדי לגלות שהשער הנעול איננו אלא שער הווייתנו שלנו.

השנה שערים רבים נסגרים עלינו. וחווית השער הנעול הפכה לקונקרטיה וקיבלה משמעויות נוספות. האם נצליח למרות זאת לפתוח פתח לים הכחול ולתקווה "בעת נעילת שער"?

47 ענין למלחמת יום הכיפורים - זיכרונות מהמלחמה היא

ארבעים ושבע שנים עברו מאז מלחמת יום הכיפורים, ועדיין איני מסוגל לשכוח את המלחמה הנוראה ההיא שבאה בהפתעה, ואת ההרגשה שאם המצרים יעברו אותנו - מדינת ישראל בסכנה.

כשהייתי חייל סדיר בפלס"ר של חטיבה 7, סיירתי בקו התעלה מאזור "החוה הסינית" וקו המעוזים על גדות התעלה והכרתי את המקום היטב. זו היתה תקופה יחסית רגועה - לאחר מלחמת ששת הימים והסכם הפסקת האש. כשהגעתי בבהלה לאותם המקומות ממש, במלחמה הראשונה בחיי, נחרדתי. ראיתי במו עיניי מאות חיילי קומנדו מצריים שתקפו את גבול הגזרה ב"חוה הסינית" ולאורך כל התעלה. עמדנו מולם במלחמה עיקשת. מאות טילי כתף מסוג "שמל" ו"טאו" המשמשים חיילי חי"ר, נורו ישירות אלינו והפילו בנו חללים. כחיילים בפלוגת סיור, חתרנו למגע בעזרת הנגמ"שים ובלמנו אותם פנים מול פנים בכל דרך אפשרית..

אחי, בני ז"ל, הצעיר ממני בשנתיים, היה חייל סדיר בסיירת חטיבה 14 של השריון בזמן המלחמה. הוא שרת בקו המעוזים על גדות התעלה ולאורך כל המלחמה לא יכולתי ליצור אתו קשר למרות היותנו קרובים פיזית זה לזה. דאגתי לו מאד. כמה מטובי הלוחמים מגדוד הסיור ומהפלס"ר, נפצעו ונהרגו. איני יכול לשכוח את חברי הטוב **אפרים ישראלי ז"ל** בן קיבוץ דברת (אחיה של זהבה תבדל"א) שהיה ביניהם. מידי שנה אני חושב לעצמי, לו היה היום חי, לאן היה מגיע בכל התחומים. עד היום אפרים מייצג עבורי את ה"טופ" שבחיילים ומשמש פנים לכל הלוחמים שנהרגו. כך אני זוכר את אפרים, יורד מהטנק כולו חיוכים ואנחנו מתחבקים, בוחנים זה את זה ורואים שבינתיים אנחנו מתפקדים כראוי..

יומיים לאחר פרוץ המלחמה גדוד הסיור של האוגדה התפרק. פיצלו אותנו לפלוגות סיור של חטיבות סדירות ואני שובצתי לפלס"ר חטיבה 460 לאורך כל המלחמה. בכל ערב בעת הכינוס נפגשנו אפרים ואני, ומסרנו אחד לשני את התדר וכך היינו מדברים באותם הימים.

איני יכול לשכוח את הפרידה האחרונה מאפרים. בערב צליחת התעלה, התכוננו, למדנו את הציר המקביל לפריצה. באותו הערב ממש, אמר לי אפרים שנודע לו שדדי אחיו נפצע קשה והוא נמצא בבית חולים. אפרים סיפר לי עד כמה הוא שמח שדדי כבר לא משתתף בלחימה, והוא מרוצה להיות לבד במערכה. נפרדנו בחיבוק. סיכמנו שעם גמר הצליחה ניפגש שוב.

כששמעתי בקשר שאפרים נהרג, חרב עלי עולמי. אפשר לומר שמאותו הרגע הכלי שלי כבר לא לקח שבויים, והמבין יבין.. אפרים נפל ולמזלו לא ידע שגם אחיו דדי נפטר ימים ספורים אחריו.

לבנו דורון הוספנו את השם אפרים ובכך הנצחתי את זכרו של חברי הטוב. אני זוכר את אפרים ומתגעגע. במיוחד בתקופה זו של השנה, אני נזכר בחיוכו, בטוב לבו, בחריצות ובמסירות שכה אפיינו אותו. ומעל לכל - באהבתו הגדולה למשפחתו. בזמן תפילת המוסף בימים הנוראים, אני מרגיש ששמו של אפרים ז"ל מונצח בכל קהילות ישראל בעולם: **"הבן יקיר לי אפרים.. כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד.."** (ירמיהו ל"א י"ט).

מוֹשֶׁה אֵינְלֶרֶט

ארץ הצבי או מושבת סרד'ניט?

השבוע נכנסתי לקיבוץ דרך השער החדש ובדרכי חלפתי על פני השטח בו ניבנית שכונת ארץ הצבי. השטח שינה את פניו לבלי הכר ועכשיו גם צצו בו סלעים גדולים מהסוג שמשמש לבניית מסלעות.

במקום שארגיש שמחה על כך שהבנייה מתקדמת, והנה, אפשרויות דיור יפתחו לנו, המשפחות הצעירות... הרגשתי עצבות.

עוד לפני תחילת העבודות יזמנו פגישה בה ביקשנו את המובן מאליו – להיות מעורבים בהקמת השכונה שנבנית למעננו. נענינו בחיובים ומילים חמות, אבל בינתיים השכונה רוקמת עור וגידים ואנחנו ממשיכים לחכות...

בין מילה פה למשפט שם אנחנו מבינים שהשכונה, שבהתחלה הוצגה כבעלת צביון קיבוצי תהיה צפופה בלי כמעט שטח ציבורי בין הבתים.

אני לא חלילה מתכוון להרפות את ידיהם של כל העוסקים בפרויקט המורכב הזה, רק מבקש – שתפו אותנו. אנחנו בסוף אלה שנשים את מיטב כספנו ומיטב שנותינו בבתים האלה.

גם איני חושב שזה עניין המשפחות הצעירות בלבד. האם כלל החברים מעדיפים שיחליטו בשבילם איך יראה המרחב הציבורי שלהם? כי כמו שזה נראה בינתיים – ארץ הצבי לא תהיה הטיול המועדף לשבת בבוקר.

סבי בפרט ומייסדי הקיבוץ ביכלל ראו חשיבות קהילתית עצומה במרחבים ירוקים אלו, ואני כמו צעירים רבים אחרים, באנו לגור פה בזכות אותם מרחבים אלו ממש.

אז לדעתי:

אם חוסכים במרחב ציבורי כי זה יקר מידי – תגידו.

ואם יש תוכניות פיתוח – שתפו את הציבור.

ובקיצור – שקיפות.

כמה עוד נדבר עליה?..

שנה טובה ומתוקה,

אחיה רוצי

לשרה ואפרים אולן, לאודרי ואייבור ראדק, ללאה ומה אולן

ולכל המשפחה המורחבת!

מלף טוב ליהולדת הנכד – נין, בן לילית ושחר רוטטנין

איחולים למחות ולנחת!

סוף צונה..

תמה לה עוד עונת שחייה מבורכת בבריכה, טיפה מוקדם מתמיד..

כמה קשה לדמיין את הקיץ החם והמהביל שלנו ללא הבריכה! הבריכה שלנו היא פנינה תכולה, קרירה, מטופחת ונפלאה, לכל חובבי השחייה וכמובן לילדים.

רציתי להודות לכל מי שאחראי לכיף הזה, שאינו מובן מאליו. הרבה עבודה מושקעת לקראת כל עונה, במהלכה, בסיומה ואפילו בחורף.

לקום כל בוקר, לא משנה כמה "בומים" וטילים עפו בלילה, או כמה אנשים נכנסו לבידוד - ולדעת שהבריכה תמיד מחכה לנו שם, על מימיה הצוננים, והדשאים המוריקים - זה נקרא לשמור על שפיות ועל בריאות פיזית ונפשית. זה אומר - שיגרה ברוכה!

אז תודה גדולה לעובדי הנוי, למסגרייה על הצילייה המוצלחת, לעדיאל, לשגיאה וכמובן ליהודה סימון, ששמרו עלינו ועל הנכס הזה!

נהנינו מכל דקה ושעה במים.

להבה כרט ישראל

בשם רבים וטובים

אָדָן צײַמאָליסטאָ - מלל טוב אַבר האַצווה
אַהורײט שרײַת ודוּתוֹן, אַאיציק ברללײ ואַכאַ האַספּחא האַורחא
אַיחולײט אַשאַחות ואַנחא!

אַמורײה ואַאַקנא מינץ (הורי האַספּחאון)
מלל טוב אַהולאַדאָת הַבֵּן - אַצײן
אַיחולײט אַשאַחות ואַנחא-קַהײלַת סאַד

אַרחא אַינלעבאָר, אַאַאולאַה ואַיפּא אַהרוֹנײ ואַכאַ האַספּחא האַורחא
מלל טוב אַהולאַדאָת הַנְּכַדָּה / נײַה - הַת אַיפּאַת ואַאַחַנן אַינלעבאָר
אַיחולײט אַשאַחות ואַנחא!